

Casper van Koppenhagen is revalidatiearts in het UMC Utrecht. Daarnaast is hij secretaris van de Nederlandse Vereniging van Revalidatieartsen (VRA) en sportarts niet-praktiserend.

12 cm beenlengteverschil veroorzaakt door een bomscherf

Rondvliegende raketten en bommen

Het is maandag 6 mei, daags na Bevrijdingsdag. Traditioneel hebben we op 4 mei letterlijk stilgestaan bij het herdenkingsmonument bij ons in het dorp. Met velen, van alle rangen en standen, van allerlei etnische en religieuze achtergrond. Wederom neem ik me voor om nu toch eindelijk eens het tweede couplet van het Wilhelmus te leren, maar dit terzijde.

Op 5 mei wil ik altijd een film zien. *Zwartboek*, *De Tweeling*, *Schindler's list*, dat werk. Het kan me die dagen niet zwaar genoeg zijn. Waarom? Om te doorvoelen, om te begrijpen, om de werkelijkheid te duiden? Wie weet, maar vooral om te waarderen. Wat er is. Vrede. Op zoek naar de juiste film blijven we hangen bij een Zapp-programma: *13 in de oorlog*. Hoe is dat, 13 en in de oorlog? Prepuberend of al volop in ontwikkeling? Op de achtergrond in sluimering mijmerend over dat wat wij missen, jongens van 13, zien we een prachtige documentaire met fraaie en ontzagwekkende beelden, en toch ook weer nieuwe inzichten. Meer dan ooit realiseer ik me in wat voor ongekend veilige tijden ik eigenlijk ben opgegroeid, bijna een halve eeuw lang. Toegegeven, de angst voor terreuraanslagen is reëel, de maatschappij polariseert, de interreligieuze spanningen zijn serieus te nemen. En dat het leven niet maakbaar is, ik weet er alles van. Maar oorlog?

Rondvliegende raketten en bommen? Ik heb er geen weet van. Voor mij in de spreekkamer zit een jongedame van 18 jaar met haar vader, mijn leeftijd schat ik. Ze wordt binnenkort geopereerd aan een beenverlenging en dochter en vader hebben vragen over de zorg rondom de operatie. Ze heeft een beenlengteverschil van 12 cm (!), veroorzaakt door een bomscherf in hun geboorteland Syrië, lees ik in de voorbereiding. Ik leun achterover, kijk in vier doorleefde bruine ogen en vraag naar het hoe en waarom. Een relaas over een inslag op school met tientallen doden en honderden gewonden, een tocht langs diverse ziekenhuizen, de reeds

gevluchte vader met zijn tocht over berg en dal, ontberingen, gevangenis, ontsnapping, familie half uitgemoord of omgekomen, wederzien in Jordanië, aldaar weer een operatie van dochter, in totaal vijftien keer en uiteindelijk de reünie van familie na drie jaar, in Nederland.

En nu? Het gezin draait hier volop mee. Vader heeft een eigen bedrijf, hij laat me zijn website zien, dat loopt gesmeerd. Dit alles vertellen ze, elkaar aanvullend, in vloeiend Nederlands. Terwijl ze hier pas drie jaar wonen. Wat hebben deze mensen doorstaan? Ik verstil. Waar ons gesprek startte met een doorsnee-arts-patiënt-toonzetting – ‘Gaaf u zitten jongedame, wat kan ik voor u doen?’ – waan ik me nu rondom een kampvuur waar levensverhalen worden gedeeld. Onwerkelijke verhalen, louterende verhalen. ‘Uhh, poeh, nou, laat maar eens zien dan, dat been van je.’ Professioneel onderzoek ik haar afwijkende been, bestudeer haar looppatroon, vrolijk hinkt ze door de kamer. ‘Geen pijn dokter, en de orthopedische schoenen (met reusachtige zoolverhoging) helpen geweldig. Ik doe er alles mee, gym op school, voetballen op straat, rennen in het bos. Kijkt!’ En ze sprint ostentatief door de kamer. Oorlog? Rondvliegende raketten en bommen? Ik heb er geen weet van. Wel van veerkracht. Heus, iedere dag treft me dat weer. En soms in de overtreffende trap. ■

Dagelijks nieuwe blogs
op **medischcontact.nl**

